

ناٲى كٲبى: **ءىوارنامہ**

نقىسەر: مہمموود دەرؤىش

وہرگىران: د. عارف  ٲؤ

بابہت: شعرا عہرہبى

دەرہىنانا ہونہرى و بہرگ: عبدالرحمن بامہرنى

ژمارا سپاردنى: (D-/ 2705/ 23) ژ پەرتوکخانا بەدرخانىيان

چاپخانہ: چاپخانا ھاوار. دھۆک- ۲۰۲۳.

مه حموود دهرويش

ديوارنامه

وهرگيران

د. عارف جيتو

دیوارنامه

محمود درویش: ل سال ۱۹۹۹ هاتیه نقیسن.

ئەفەيە ناڧى تە /

ژنە كى گۆت و

د وئ لىوانكا لەولەبيدا بەرزە بوو...

ئەز ئاسمانى ل وئرى دىنم، يئ بەردەستە.

چەنگىن كوترە كا سپى، من بەرەف زارۆكىنيە كا دى

هەلدگريت. نە خەونا من بوو كو من خەون دديتن.

هەمى تشتەك كەتواريە.

من دزاني كو يئ خوە ددەمە لايەكى و دئ فرم.

دئ مە ئەو يئ ل فەلە كا داويئ دەمئ.

هه می تشت یی سپیه،

ئهو ده ریا یا ل سهر بانئ عوره کئی سپی

هه لایستی. ئه و چنه ییا ل ئاسمانه کئی

ره هاییی سپی یا سپیه. ئه ز بووم و نه ئه ز بووم.

ئی ئه ز ل دهر دؤرا قئی ئه به دییه تا سپی،

یی ب تنیمه. به ری ژفانئ خوه هاتم،

فریشته ک ژی خویا نه بوو بیژیته من:

"ته ل ویړی چ کریه، ل دنیا یی؟"

من چ نه بهیست، نه گازی یین جوامیران و

نه نالینن تاوانباران، یی ب تنیمه دسپیاتیدا،

یی ب تنیمه...

ل بهر دهر گه هی قیامه تی، چ تشته ک من نائیشینیت.

نه زه مان و نه دلینی. نه هه ست ب سفکیا تشتا

دکھم، نہ ب سہنگینیا خورکمانیان¹.

من کہس نہدیت ژئ پرسیارکہم:

نۆکہ "کیفہ یا من" ل کیفہیہ؟

کوا باژیرئ مرییان و کانیمہ ئہز؟

نہ عہدہم ل قیرہ یا نہزہمان و نہ قیرہیہ،

ئو نہ ہہبوون

ہہروہ کو ئہز بہری نۆکہ یئ مریم...

قئ خہونئ دنیا سم و دزانم یئ بہر ب ویقہ

دچم، یا نہزانم.

دبیت ل جہہ کی ہیژ یئ ساخ بم و،

ئہز دزانم کا من چ دقیت...

رۆژہ کی دی ہہ ئہو یئ من دقیت

¹ خورکمانی: ہوا جس

رۆژەکی، دئی مە هزرەک. نه چ شمشیر،
نه چ کتیب، بۆ عەردی ویران هەلدگریت...
هەروه کو ئەو بارانه که باریه سەر چیایه کی
ژ گەشبوونا گیای شه قبووی،
نه هیژ ب سەرکهفت و نه دادوه ریا فیلار

رۆژەکی دئی مە ئەو یی من دقیت

رۆژەکی دئی مە تیرهک، دئی هەبوونا خوه
ژ عەده ما خوه کیشمه دەر.
هەر دەمه کی چەنگ دسوژن، نیتزیکي راستیی
دبووم و ژ خۆلیی دهاقمه فه ژاندن.
ئەز سوحبەتا وان خەوتەیی خەونۆکیمه،
من دەست ژ خوه و جهستهیی خوه بەردا،
دا وهغەرا خوه یا ئیککی بەرهف رامانی ته قافکه م،

ئەز سۆتەم و ئەو بەرزە بوو.
ئەزم نەپەندەیی². ئەزم یە ئاسمانیی و
ئەوئ رهفیی.

رۆژەکی دئ مە ئەو یە من دقئت

رۆژەکی دئ بم شاعرهک، ئاف رههینا
دیتنا منه. زمانی من مه جازه و ژبو مه جازی،
چ نابئژم و ئامازە ب چ جهان ناکەم.
جه مه هدهر و ئوبالا منه.
ئەز ژ وئیریمه. فئیرهیا من ژ پئنگاڤا من
باز ددهته سهر ئاشوپا من...
ئەز ئەو بووم یە ههیی یان ئەوئ دئ بم
فهزایی درئژئ بی داوی، من چئدکەت و من دئئخیتن.

² نەپەندەیی: نەهاتن- الغیاب

رۆژه كۆ دى ۋە ئەو يى من دقپت

رۆژه كۆ دى ۋە تى، ئەقجا بلا ژنۆكه هاقين

من بگقشيت،

بلا ريوارين ل سەر چلچرايين³ جھى شەكرينى،

شەرابا من قەخون!

ئەز پەيام و پەيامبەرم

ئەز تايتلين بچووكم و ئەز پۆستەمە

رۆژه كۆ دى ۋە ئەو يى من دقپت

ئەقەيە ناقى تە /

ژنە كۆ گۆت و

³ چلچرا: پيرو- ثريا

د لیوانکا سپیاتییا خوه دا غه واره بوو.

ئه فیه ناڅی ته، ناڅی خوه ب باشی ژبه ر بکه!

تیغه لیی ل سهر چ تپیان دگهل وی نه که و

ب ئالایین عه شیره تان نه داگره

تم هه څالی ناڅی خوه یی ئاسوی به

دگهل ساخان و مرییان بجیربینه

ئه وی فیږی ب لیڅکرنه کا دروست بکه دگهل بیانیان

ل سهر که څره کی ژ که څرین شکه فتی بنڅیسه،

ناڅی منو: هه کو مه زن دبم، دی مه زن بی

دی من هه لگری و دی ته هه لگرم

یی بیانی برابه که بو هه ر که سی بیانی بیت

دی که سا می ب تپیا بزوینا ژبو بلووران نه در دای، وه رگرین

ناڅی منو: نهو ئه م ل کیغه نه؟

بیژه: نهو چیه، سوبه چیه؟

دهم چیه و جه چیه

که فن چیه و ی نو چیه؟

روژه کی دی بینه ئه و ی مه دقیت

نه وه غه ری ده ستی کر و نه ری ک ب دوماهی هات

ئه وین ژیرمه ند نه گه هشتنه غوربه تا خوه

ههروه ک چه وا بیانی ژی نه گه هشتین ژیرییا خوه

مه چ گول نه نیاسینه ژبلی نیسانۆکان،

ئه فجا دا هلباسک بیینه کومتی دیوارنامه یان:

عه ردی هه لبه ستا من که سکه، بلنده،

گوتنا خودی ل بهر ئه لندی.. عه ردی هه لبه ستا منه و

ئه زم یی دوور

ئه زم یی دوور

ل بهر هه ر بایه کی بهیت

ژنه ک یارییا ب شاعری خوه دکهت

- وی لای ببه، یی ته بو من کریهه خهلات

ئهو لای هاتییه شکاندن،

ئو میاتییا من بدهفه،

من چ نه ما ژبلی تیرامانا د کوریشکین گۆلئ را،

سوبه هییا من ژ من فه که و دوهی بینه،

ئو مه ب تنی بهیله...

پشتی ته، چ تشت نینه وه غهری بکهت

یان فه گهریت

- هه که ته بقیت، هه لبه ستی ژی ببه

نی ژبلی ته، چ تشتی دی من تیدا نینه

"ئه ز"ا خوه ببه. دی مه نفایب وان نامه یین

ده ستین ته بو کوتران هیلایی ته فاقکه م.

ما کی ژ مه "ئه زم" دا بیمه داوییا وی؟

دناقبه را نفیسنی و ئاخفتنیدا، ستیره ک دی رژییت و

بیرھاتن دی خاترنامینِ خوہ بہ لاقکھت:

ل سہردہمی شیری و بلووری، دناقبہ را

ھژیر و دریچچہ کاند⁴، ئەم یین ژ دایکبووین.

مرن ھیدیتیر بوو. بہ لیتیر بوو. پیکھاتنا دوو ریبارین

ل سہر ریژگہہا رووباری بوو. وەلی نۆکە،

کاپکی ئەلیکترونی ب تەنا خوہ کار دکەت.

نە بکوژەک گوھمی خوہ ددەتە کوشتییان، نە چ شەھید

وہسیہ تنامینِ خوہ فەدگێرن

تو ژ کیژان بای ھاتی؟

بیژہ ناقتی برینا تە چییہ و ئەوان رییا بنیاسە

یین ئەم دووجارکی لئ بہرزہ دبین!

ھەر لەمزە یەکا د تەدا من دئیشینیت و

من بہرە ف سەردەمەکی چیفانۆکیفہ دزقپینیت.

⁴ دریچچەک: صبار

من دئیشینیتن خوینا من، خوئ من دئیشینیت و

خوینهنه ر ژئ من دئیشینیت

ژئین پهراقا سوریا، ژ درئژاهیا درائئ⁵

د گۆزکئ شکهستیدا دنالین و ب روژا تهباخی

شهوتین. بهری بوونا خوه، من ل سهر ریکا کانئ

دیت بوون. من دهنگئ ئافا دناق دهئیدا دبهیست

ئهو دگریاندن: هوون فهگه رنه دناق عهوراندا

دئ سهردهمئ خوئش فهگه پئیت

دهنگه دانئ گۆت:

چ تشت نافه گه پئیت ژبلی رابردووی هئیداران

ل سهر ستوونین ره هه ندئ... [زیرینه شینوارین وان

زیرینه] و نامین لاوان ژبو سوباهی،

⁵ درائ: دووریا جهه کی- مسافه

نانی تیربوونی و نوکه یه کا بهیتر بده مه.

نه مه کراسگوهورینه و نه حلول⁶ و نه نه مری

ده ننگه دانی گوت:

ئه ز ب هیقییا خوه یا هه ر نه ساخقه وه ستیام.

ژ خه فکین جوانکاریان وه ستیام: ما پشتی بابل

چ هه یه؟ هه رده مئ ریگ به ره ف ئاسمانی خویا دیت،

نه دیاری ئارمانجه کا دوماهیئ به لی دکه ت

په خشان دنقیژاندا به لاقبوو و،

سروود شکه ست

که سکه، عه ردی هه لبه ستا من که سکه ک بلنده...

ژ ده شتا دۆزه خا من دکه فته هنداق من...

تو د راما نا خوه دا بیانیی. ئه و ب تنی به سه

⁶ حلول: ئانکو شینبوونا خودی د مروقیدا، بابه ته کی سو فی ز مییه.

کو تو ب تنی، ل ویړی بی، دا بی هۆزهک...

داکو رهههندا ژ دهستدایی د زامین کوترکیدا

بکیشم، من دستراند

نه ژبو هندی گوتننن خودی ژبو مروقی شروفه کهم،

نه ئەزم پیغه مبهه کو بانگدیریا وه حیه کی بکه م و

بدهمه زانین، نهالا من هلباسکبوونه

ئەزم یی بیانی ب هه می زمانی من هه یی. ئەگەر

من دلینیا خوه دانا بهر تپیا زادی (ظ)، دلینیا من

ب تپیا یائی من داردهست دکهت،

هه کو په یف د دوور، عه رده کی هه ی ب ره خ

ئەخته ره ک بلندترقه، لی هه کو په یف د نیزیك بن

مه نفا هه یه. کتیب تیرا ناکهت کو بیژم:

من خوه ل فییره دیت، هاتییه کی مشت نه هاتن.

هه رده می ئەز ل خوه گه پيام، یین دی دینم.

ئو هه رده مۆ ل وان دگه پريم، من كه سۆ دى

ژبلى خوه يى بيانى دناف واندا نه ديت،

ئهرى ما ئەز تاكى كۆم؟

ئەزم يى بيانى. ژ "پيا شيرى" بهر ب ياريقه وه ستيام.

ژ ساخله تن خوه وه ستيام.

روخسار يى تەنگ دبيت. ئاخفتن فرهه دبيت.

ژ پيدقى يين په يقا خوه د سهردا دچم.

د خوديكان را بهر ب سه متا خوه فه دنيرم:

ئهرى ما ئەز ئەوم؟

ئهرى ما ئەز رۆلى خوه د پشكا داوييدا ب باشى دگيرم؟

ما بهرى قى نواندنى من شانۆنامه خواندييه،

يان ژى ل سهر من سه پاندييه؟

ئهرى ما ئەز ئەوم ئەوى رۆلى دگيريت

يان ئەوى كچكا قوربانى، ئاخفتين خوه گوهارتينه

داکول پاش نووخوازیی بژیت،

پشتی نقیسه ر ژ ریروا دهقی خوه ده رکهفتی و

ئه کته ر و شاهد فه ره قین؟

ل پشت ده رگه هی روونشتم و

یین هیف دکه من:

ئه ری ما ئه ز ئه وم؟

ئه فه زمانئ منه. ئه ف ده نگه ژی کورته ژانا

خوینا منه، لئ نقیسه ر ئیکئ دییه...

ئه ز نه ژ خوه مه گه ر هاتم و نه گه هشتم

ئه ز نه ژ خوه مه گه ر باخقم و چ نه بیژم

ئه ز ئه وم یئ تیپن مژدار دیژنئ:

بنقیسه دئ هه بی!

بخوینه دئ بینئ!

ئه گه ر ته قنیا باخقی.. بکه،

هه قڊژين ته د رامايدا هه قڊگرن...

ئو مه رهم هه ر ناخى ته يه، ئه وى روهن و ته نك

ل دهر دؤرا من دهر ياقانن، بى چ به ندهر

توزى قالا كرم ژ ئامازه و دهسته واژى،

من دهمه ك نه ديت پى بزائم كا پايه يا من يا نوكه،

دناقبه را دوو پايه ياندا ل كيشه يه.

هيشتا، من پرسيارا خوه نه كريبه،

ل سه ر ئه لندا وه كهه فيى دناقبه را دوو دهراندا:

دهر كه فتن يان ژى چوونه ژوور...

من چ مرن نه ديتن دا ژيانى پى نيچيركه م.

من چ دهنگ نه ديتن پى بكه مه قيژى:

ئهى دهمى له زگين! ته ژ وى ره قاندم

ئهوا تپين مژدار دبيژنه من:

بى كه تواربى ئاشوپيه ك مسوگه ره

ئەى ئەو دەمى چاقەپرى نەبووى...
چاقەپرىيا وى نەكر يى ژ بوونا خوه گىرۆ بووى،
رابردووى بهپله نوو، ئەو بىرهاتنا ته يا ئىكانه يه
دناڤ مه دا، ل وى دەمى ئەم هه ڤالين ته،
نه قوربانى يين بارگيرين ته.
رابردووى وهك هه يى بهپله،
نه دهپته هاژۆتن و نه دهاژۆت

من ديت كا بىرا مرييان ل چ دهپت و
چ ژبىر دكه ن...
ئەو مهزن نابن و دەمى ب دەمژميرين خوه يين
دهستى دخوينن. ئەو چ جارارن نه ههست
ب مرنا مه دكه ن و نه ژينا خوه.
چ نهمايه ژ وى ئەوا كا چ بووم يان دى به چى.

هه می راناڤ د بوهوژن. "ئهو" د "من" د "ته" دا.
نه چ هه می و نه چ پشکن. خو ساخهک ژى نینه
کو بیژنه مریه کی: من چیکه و به ئه ز!

... تهف توخم و ههست دهه لوه شیین.

نه جهستی خوه ل ویری دینم، نه ههست ب هیزا
مرنی، یان ژینا خوه یا ئیکى دکه م.

ههروه کو ئه ز نه ژ خوه مه. کیمه ئه ز؟

ئه ری ما ئه ز یی به رزه مه یان نوو بوویمه؟

دهم سفره. من هزر د بوونیدا نه کر،

هه کو مرنی به رف ته میقه فراندیم

نه یی ساخ و نه مری بووم،

نه عه ده م ل ویرییه و نه هه بوون

په رستارا من دېڙت: تو باشتري.

دهرزيکه کا ته نا کرنې ل من ددهت:

يې ته نا به و يې هه ژي نه وي خه ونې به

نه وا دي پشته بېهنه ک دی بينی...

من نوژداری خوه يې فره نسی دیت

يې زيندانا من فه دکه ت و

من ب داری چویشی دقوتیت

دوو پوليسين په ری گوندي هاری وی دکهن

من بابی خوه دیت يې ژ حه جي دزفريته فه،

يې دلپوری و توشوويی روژگه زتنا حيجازیه

دگوته ره فه ک ملياکه تين دهر دورا خوه:

من بقه مرینن!...

من چەند گەنجین مەغریب دیتن
تەپانی دکر و ددامە بەر بەران:
دەستەواژی ڤەگەرینە و دایکا مە ژبو مە بەیلە
بابی مە یی ب گۆرستانئ نەکەفتی!

من "رینئ شار" دیت
ب دوورییا دوو میتان ژ من،
دگەل "هیدیگر" روونشتی بوو
من دیتن یی مەیی ڤەدخۆن و
ل شعرئ ناگەرینن...
دانوستاندن تیریژ بوون و
سوباھییەکا ریبار ل هیثیی بوو
من هەرسئ هەڤالین خوە دیتن
هەکو وان بو من جانگ

ژ داڤين زيړی ددورين...

دبه ر را دنالين

من "مه عهري" ⁷ ديت يي ره خنه گرين

خوه ژ هه لبه ستا خوه ده رد ئي خيت:

نه کوورمه

دا وي بييم يا هوون ديين،

دیتن رو ناهيه که به رف عده مي...

يان شيتي يقه دچيتن

من هنده ک وه لات ديتن

ب ده ستين سپيده يي ته ز هه مييز دکرم:

يي هه ژي بيهنا ناني به.

⁷ مه عهري: ناماژيه بو شاعر و فهيله سوڤي ناڤداري عه رب (ابو العلاء المعري) کول سرده مي عه باسيان دناقبه را ساين (۹۷۳ - ۱۰۵۷) دا ژيايه.

هه ژى گولین شوسته یان به

هیشتا ته نویرا دایکا ته

یا هه لکریه و سلاف وهک سه وکتی گهرمه!

که سکه، عه ردی هه لبه ستا من که سکه،

رووباره کتی ب تنی به سه کو د گوهی په لاتینکیدا بچرپینم:

ئاخخ، خویشکی،

رووباره کتی ب تنی به سه کو ئه فسانین که فن هاندهم

بمینه ل سهر په ری وی ئه لهوئی ئالا و کومتین دوور دگوهوړیت،

ل وی جهی کو له شکهران میرگه هین ژبیرکرنی بو من چیکربوون.

چ مللهت ژ هه لبه ستا خوه بچووکتز نینن.

لی چهک په یقان ژبو مری و ساخین تیدا فره دکهت.

په یف وی شمیری ب که مهرا ئه لنديقه دبرسقینیت.

بیابان ژى ب ستراى کیم، یان فره دبیت

چ تەمەن تیرا وی ناکەن،

دوماھییە خوە بەرەف دەستپیکە خوەفە راکیشم

گافانان چیرۆکا من بر و چوونە ناف گیایی ل ھندافی

جوانییە ھەرپتەیان، ب زۆرنایین و سەجەعە بەرپا

ل سەر ژبیرکرنی ب سەرکەفتن، ل سەر کەفری خاترخواستنێ، گەردەنگییا

بیرھاتنی بۆ من ھیلان و نە زفرین...

گافانتییە، ل ناقبەرا ھۆزی و باژیری، روژانین مە گافانتییە

من چ شەفین تاییەت

ژبو ھەودەجا تە یا گریڤایی ب لەیلانی نەدیتن،

تە گۆتە من: ما من بیی تە، چ پیدفی ب نافئ خوە ھەیە؟

گازی من بکە، نی ژ وی دەمی تە ب نافکریم

ئەز بووم یی من تو خولقاندی و تە کوشتم

دەمی تە ناف پوانکری...

تە چەوا کوشتم و ئەز بیانیا فی شەفی ھەمی؟

من بکە دناف دارستانین شەھوہەتا خوەدا،

من هه مپیزکه و توند بگفیشه،

هنگفینئ بیگه ردئ شه هیانیی برپژه سه ر شانا هه نگی.

ب هه می بایئ د دهستین ته دا من به لآفکه و من فیده فه.

ئئ شه ف جانئ خوه داردهستی ته دکهت ئه ی ئه وئ تو بیانی،

تو من نابینی ستیره ک تا نه زانی،

کو خیزانا من دئ ب ئا فا لازیه ردئ⁸ من کوژیتن، من بده فه

دا نوکه یا من یا که یفین- هه کو گوزکئ خوه ب دهستین خوه

دشکینم- یا من بیتن

- ما ته تشتته ک گوته من کو ریبارا من بگوهو پیت؟

- من نه گوئییه. ژیا نا من ژ ده رفه ی من بوو

ئه زم ئه وئ دگه ل خوه دئاخفیت

موه ليقا⁹ من یا داویئ ژ دارقه سپئ که فت

⁸ به ره کئ رهنگ ئاسمانییه، شینه کئ سوور و سه ر ب که سکیفه یه...

⁹ لیکچواندنه که ژبو هه ر هه فت موه ليقه یین هه لبه ستین عه ره بی کو د سه رده من خوه دا باشتیرین هه لبه ستین گزیرته یا عه ره بی بوون.

هیشتا مشهخت دناڤ خوه دا و

ب دووانییان دوورپیچکری،

لی ژیان یا ههژی مژدارییا خوهیه و یا چقیکه کی...

ئه ز نه بوویمه دا بزنام کو دی مرم،

به لکو داکو ناڤه روکا سها خودای بئه ڤینم

جوانی من به ره ف جوانیڤه دبهت

ئه ز چه ز ژ ئه ڤینییا ته دکه م، ئها هؤسا

ژ خوهیی خوه و ژ ساخله تین خوه نازادکری

هه ر ئه زم شوڤنگری خوه مه...

ئه زم ئه وی دگه ل خوه دناڤخیت:

مه زنتین هزر ژ بچووکتین تستان دبن

ریتم ژ په یقان ناهیت،

لی ل شه ڤه ک دریژ...

ژ جووتبوونا دوو جهستان دهیت

ئەزم ئەوئ دگەل خوە دئاخفیت:

ئەوئ بیرھاتئ کەھئ دکەت... ما تو ئەزئ؟

سئپھمئ مە دناقبەرا مەدا دھژئیت "چ جاران من ژئیرنەکەن"

ھۆ مرنا مە! مە ب رئکا مە بۆ خوە ببە،

دبیت فئری ئئشراقئ ببئن...

نە چ رۆژ ل سەر منن و نە ژئ چ ھەئف،

من سھا خوە ب چقئن گوھئشکە کئفھە ھئلا ھەلاوئستئ

جھ ب منفھە سفق بوو

جانئ من ئئ دالغۆئئ فراندەم

ئەزم ئەوئ دگەل خوە دئاخفیت:

کچئ: ما خەرئبئئ چ ل تە کرئبھ؟

با مە دگوگرئئت و مئنا بئھنا پائئزئ مە ھەلدگرئت،

ژنا منئ... تو ل سەر گوئتھئئ من ئا پئگەھشتئ،

نۆکه تو دشیی، پشتراست ژ خهونئ،

بچییه سهر "رئیا دیمه شقی".

فریشتهیه کئ زیره فان و دوو کوتر

ل سهر ژیی مه یئ مایی دفرن، ئو عهرد جه ژنه...

عهرد جه ژنا شکه ستییانه [ژ مه ژی دگریت]

ئهم بووین یین مه سروودا داستانیی دانایه سهر جهی

وهک شاپهری ئه لهۆیه کئ پیر کوینین مه تم ل بهر باینه.

بیی شیره تکرین مه سیحی، ئهم ههر د جوامیر و زاهد بووین.

ئهم ژ گیای بهیزتر نه بووین، ل داوییا هافینئ تئ نه بیت،

تو راستییا منی و ئه ز پرسیارا ته مه

ژبلی ناقین خوه مه چ میراتهک دی نینه

تو به خچه یئ منی و ل بهر دوریانا ئه وی سروودا داستانیی

ئه ز سیبه رین ته مه...

مه هه فیشکی د ریکارین وان خوداقه نداندا نه کر

ٺه وٽن ب سحر به ندي و فيلبازيا خواه
دهست ب سرووڊي ڊڪرن. وان جهل سهر شاخين په زڪويقيان
ژ ده مي جهي بو ده مه كي دي هه لدگرتن...

ٺه گهر ستيړين ٺاسمان مي مه
پيچه كي ژ بهرين بيرامه بلند تر بان و ڊكارا
پيڅه مبه ران ژي كي مټر با، دا ٺه م ډ سروشتي بين
سه ربازان ژي گوهل په سنډاري يين مه نه ډبوو...

كه سكه، عهردئ هه لبه ستا من كه سكه
دهنگيټ وئ وه كو وئ ژ ده مه كي بو ده مه كي دي
ب برشتيا¹⁰ ويڅه هه لدگرن.
من: تيرامانا نيرگزه كي ډ ٺاڦا مينكي ويډا ژي هه يه
من: ٺاشكه رايبا سهي ډ هه قوا تايان و هوور بينيا رامانيډا

¹⁰ برشت: ب پيت- خصويه

ژئ ههيه...

من: وهكهه فييا ئاخفتين پيغه مبهران ل سهر بانين

شه في ژئ ههيه

من: كهري ژيرمه نديا ژبيركري ل سهرئ گري ژئ ههيه

لاقرديان ب چيفانووكي و كه تواري وي دكهت...

من: ئيقتينا جه قهنگي ب هه فدران ژئ ههيه

نه بهرجه سته كرن وي ژ بيره وهريي د زقري نيت و

نه دامالين¹¹ وي بهره ف گه شاتيا مه زنقه دبهت

من: "ئهزا" خوه يا دي ژئ ههيه

روژانين وي د ده فتهر كا دهنگيژاندا تو مار دكهت:

"گهر ئه ف خه ونه تيرا نه كهت، من شه في پرييه ك

قه هره مانيي ل بهر ده ريي مه نفايي ههيه..."

من: ده نگفه دانا زمانئ خوه ل سهر ديواران ژئ ههيه

هه كو دله كي دژ و كيندار خيانه تي ل من دكهت

¹¹ دامالين: تجريد

خوڻيا وڻيا دهريايي رادماليت...

ژيرمه نديا من، ژ کووراتييان بلندتر بوو
هه کو من گوڻييه شهيتاني: نهء. من تاقي نه که!
من نه ٽيخه د دووانياندا، من وه کو ٽه ز هه يي بهيله
ٽه وئ زاهد د ڦه گيړانا ٽينجيليدا و هلباسک د بيته
ٽاسماني، کو ميرگه ها من ل وږييه، ديروکي ببه،
کوري بابوي، ديروکي ببه و کا ته چ دڦيت...
ژ خواه رسکان دروست بکه

ټو بارا من ته ناهييه. دي دندکه کا گه ټمي بچووک
ٽيرا مه کهت، ژبو من و براي من يي دژمن،
هيژ عه جه لا من نه هاتييه. هيژ نه بوويه ده مي به ره هم
دوريني ژي. فهره بچمه دنه هاتييدا و ل ده سټيکي،
باوهر ژ دلي خواه بکه م و ب دويڦقه بم

هه تا دگه همه قانا جه لیل. هیژ عه جه لا من نه هاتییه.

دبیت تشتهک د مندا هه بیت، من پاشقه دبه ت.

نه دووره ئەز که سهک دی بم. نی هیژ بیستانکین هژیوان

ل دۆر جلکین کچکان نه دپیگه هشتینه. ئەز ژ شاپه پری

سیمه رخۆ ژ دایک نه بوویمه. که سهک ل ویری نینه

ل به ندا من بیت. بهری ده می هاتم و پشتی ده می ژی هاتم،

من کهس نه دیت باوهر ژ وی بکه ت یا ئەز دینم.

ئەزم یی من دیتی و ئەزم یی دوور

ئەزم یی دوور

ئەه ی ئەز تو کیی؟ ئەم دووینه

ل سهر ریکی و ل روژا هه شری ئیکین.

من به رهف سیناهیا ژناچوونیقه به

دا به رده و امییا خوه د میناکۆ خوه یی دیدا بینم.

ما دی پشتی ته ئەز کی بم، ئەه ی ئەز؟

ما جهستی من ل پشت منه یان ل پیشیا ته؟

ما ئەز کیمه ئەی تو؟

وه سا من چیکه کا چهوا من تو چیکر بووی،

زهیتا باهیقان د من بده و ب تانجی ئیقرسی¹² من

بخهملینه. ئو من ژ گه لی بهره ف ئەبه دییه ته کا

سپیقه بهه لگره.

من ل سهر ریبازا خوه، فیری ژیانئ بکه و

من وه کو گه ردیله کا جیهانا بلند تاقی بکه.

هاری من بکه کو نه مریئ بیزارکه م و دلۆقان به

هه کو من بریندار دکه ی و گول ژ ده مارین

من دهه لین...

هیژ عه جه لا مه نه هاتییه. نئ چ پیغه مبه ر ده می ب قه فتا

گیایئ دوماهیئ ناپیئن. ما ل دۆر خوه زقری؟

¹² ئیقرس (cedar): شجرة الارز

چ فریسته سهره دانا جهی ناکه ن داگو شاعر
رابردوویځِ خوه ل سهر شهفه قا جوان بهیلن و سوباهیا خوه
ب ههردوو دهستین خوه فه که ن.

هه یهؤ عه نات¹³، خودا فه ندا من یا دلخواز، دئ بیستره و
ئه و هه لبه ستا من یا ئیکئ ل سهر چیبوونئ بیستره فه...
دبیت فه گئیرین ئاخفتنئ باوه رنما ژ دایکبوونا دارا ریلن
د بهر ه کئ پاییزیدا بیننه فه. دبیت شقان بیرئ

د کووریا سترانه کئیدا بینن. دبیت ژیان ژ نشکه کئفه
بو وان بهیت، بین خوه ژ راماتین په پئ په لاتینکه کا
ب سه روایئفه مایی دوورکرین،

ئه فجا بیستره خودا فه ندا من یا دلخواز، هو عه ناتئ،
ئه زم تیر و ئه زم نیچیر، ئه زم ئاخفتن.

ئه زم پیگوتن بیژ و بانگدیر و ئه زم شه هید

¹³ عه نات: ئیکه ژ خودا فه ندین که نعا نییان و ب تاییه تی ل میرگه ها نوکاریت د سهرده می
برونزیدا، عه نات هه فربازا (به هل) بوو د بیتاژویا وییا نه فسانه بییدا دبیرن کو خویشکا وی یان
هه فزینا وی بوو. ئه ف خودا فه ندا نوونه را خودا فه ندئ نیچیرئ و جه نگیه.

من نه گۆتیه شینواران: خوداحافیز.
ئەز نه ئەف بووم ئەفئ هەیی، جارەک تئ نه بیت.
جارەک ب تئ تئرا دکەت کو بزەنم کانی چەوا
زەمان وەک کۆینئ کۆچەری ل بەر بایئ باکۆری دسکیت،
کا چەوا جە شەق دبیت و رابردوو
هویرکئ پەرسگەها کافلبووئی دکەتە بەر خوە.
هەر تشتەکی ل دەردۆرا من وەکو منە و ئەز ل فئره
نه وەک چ تستانم.
هەر وەکو عەرد ژبو نه ساخین لاقژەبیژ یئ تەنگە،
هەکو نه فی یئ شەیتائین رەبەن و شیت،
خەونەکا جوان دبین
توتیکان فئره شعریئ ئەفینیئ دکەن و دەرگەهیئ
توخیی ل بەر فەبوون...

ئو من دقیت بژیم...

نی من کاره ک ل سهر پاپوړی هه یه. نه دا

بالنده کی ژ برسا مه یان ژ گیزبوونا ده ریایی

رزگار که م، لی دا ب هووری و ژ نیزی که

توفانی بینم: ئو پاشی چ؟ یین رزگار بووی

دی چ ل عهردی که فنبووی که ن؟

ما دی چیرۆکی بیژنه فه؟ ده ستپیک چیه؟

داوی چیه؟ که سه ک ژ مرییان نه فه که رایه

کو راستیی بو مه بیژیت.../

ئهی مرن... ژ دهر فه ی عهردی ل هیفیا من به،

ل وه لاتی خوه ل به ندا من به،

هه تا کو سوحه ته ک سه ری

دگه ل مایی ژ ژیا نا خوه ل نیزی ک کوینی ته ته فاقکه م،

ل هیثیا من به هه تا کو ژ خواندنا تورفه یی کورئ عه بد¹⁴
ته قاف دبم. هه بوونخواز¹⁵ من ب به ترانی ژ هه ر کیلیکه ک
نازادیی و دادگه ریئ و مه یا خودافه ندان د سه ردا دهن.../
ئه ی مرن! ل هیثیا من به

هه تا ل بوهارا خلووله ژ ریکارین به هیئ ته قاف دبم،
ئه و بوهارا لئ ژ دایکبوویم، کو ناهیلیم گوتارخوین
وان گوتنین خوه ل سه ر وه لاتئ خه مگین و

خوه پارگییا هژیر و زه یتوونان

ل هه مبه ری زه مانی و له شکه ری وی دووباره بکه ن.
دی بیژم: من بکه نه دناق تپا (نون) دا، کو جانی من
سوره تا ئه لره حمان دکه ته د قورئانیدا.

ب بیده نگی ل سه ر شوپا باپیرین من و ده نگی د ئه زه لا
مندا، دکهل من به شن. چ گولبنه فشان نه داننه

¹⁴ طرفة بن العبد: شاعره کی عه ره بی سه رده می جاهلییه (۵۴۳-۵۶۹ز) دکهل شاعرین نیکی بین

موعه لیقاتان دهیته هژمارتن.

¹⁵ هه بوونخواز: الوجودیون

سەر گۆرئ من، ئەو گولا داكەفتییانە بىرا مرییان

ل مرنا ئەفینئ ل بەرى دەمئ وئ دئینیت.

حەفت گولی یین کەسک بداننە سەر سندریکئ

ئەگەر هەبوون، ئو قەفتەکا نیسانۆکان ئەگەر هەبوون.

ئەگەر نە، گولین دیران ژبو دیران و شەھیانان بهیلن/

ئەى مرنئ خوە بگرە! هەتاكو چانتا خوە لئكدەم:

فرچئ ددان شۆشتنا خوە، سابوونا خوە و ئامیرئ

رپهتراشا خوە، كولۆنیاين و جلکان لئكدەم.

ئەرى سەقا ل وئرى خۆشە؟

ما ل ئەبەدا سپى سەقا دەيت گوهۆرين،

يان ژى ل پاييز و زستانئ هەر وه کههفه؟

ئەرى کتتیه کا ب تنئ بەسە کو دەمئ خوە

دگەل بیدەمیی ببۆرینم، يان دئ هەوجەى

پەرتۆکخانەيەک کاملان بم؟ ئەرى ل وئرى

زمانئ ئاخفتنئ چييه، كولانکيه يان عەرەبييه کا پەتیه/

... هه يهۆ مرنيّ خوه بگره! خوه بگره، هه تاكو
ساماليا مه ژي و ساخله مييا خوه، ل بوهارى فهدگه رينم،
داكو ببته نيچيرفانه كى جوامير كو ل نيزيك كانى
چ خه زالان نيچير نه كهت. هه فبه ندييا دنا فبه را مه دا هه يي
بلا بهمينيت يا ئاشكه را و مشت دؤستينى: بلا بو ته بيت،
ئه وا ته هه ي ژ ژيانا من هه كو پر دكه م...
بلا من ژي تيرامانا كه و كه بان ژ ته هه بيت:
كه سه ك ب ته مامى نه مرييه، ئه و گيانن
جى و روخسارا وان يا هاتيه گوه ارتن/
ئه ي مرن! ئه ي ئه و سها دى من ئاراسته كهت،
هۆ سبيه ميئا ژ دووان،
ئه ي رهنگى دوودليى د زه مروودا شين و كه سكد¹⁶،

¹⁶ الزمرد و الزبرجد: الزمرد (emerald) زه مروودا كه سكه، نى الزبرجد (aquamarine) زه مروودا شينه، هه ردوو ژي ژ جورين گه واهرانن.

ئەى خويىنا تاووسى، ھۆ سەكقانى دلى گورگى،
 ئەى نەساخىيا ئاشۆپى! ل سەر كورسىكى روينە خوار!
 ئامويرىن ئىچىرا خوە ل بن پەنجه را من بدانه.
 ئو زنجىرا كليلين ب سەنگ ب دەرگەھى مالى قەكە!
 ھۆ ھىزارۆ... ماوەر نەكە دەمارىن من
 داکو داوى خالا لاوازيى تىدا بىنى.
 تو ژ سيستەمى نوژدارىى بهىزترى.
 ژ دەزگەھى ھەناسەدانا من بهىزترى.
 ژ ھنگىنىى بهىز بهىزترى.
 نە پىدقى نەساخىيا خوەمە داکو من بکوژى.
 ژ ئادوويان ھەژىتر بە. وەكو خوە بە،
 راستىيىژ و خەربەند و خويابوويى ل دەف غەيى.
 وەك ئەقنىيى ھورەبا بە ل سەر داران، لى چ جاران
 وەك خازۆك يان باجوەرگران ل بەر دەرازينكان نەروينە.
 نەپۆلىسى ھاتووچوويا ل سەر جاددا بە.

ییٔ بهیٔز به، مینا پۆلای بېرسقه و
 دیمجامه یین رووقیان ژ دیممّ خوہ قه که.
 فیرسه کئی، ره ونه قدری، مشت زهرگه ه به.
 ههر چپیا ته بقیٔتن بیٔژه: "دیٔ ژ رامانه کئی هیمه
 رامانه کا دی. ژیان نه ختینه یه و ئەز چر دکه م،
 ته رازوی و زالدہستییا خوہ بؤ به لی دکه م" /...
 ئە ی مرنٔ خوہ بگره، ل سهر کورسیکئی
 روینه خوار. جاما شہرابٔ وەرگره،
 دانوستانٔ دگهل من نه که، یین وه کو ته
 دانوستانٔ دگهل چ مرؤفان ناکه ن،
 یین وه ک من ژ ی، دژاتییا خزمه تکاریٔ
 غه ییٔ ناکه ن. بیٔهنا خوہ قه ده...
 نه دووره کو ئەف رؤژه ته ژ شہرئٔ ستیران
 قهرماند بیت. ما ئەز کیمه کو سہرا من بده ی؟
 ما ته ئەو دہمه هه یه هه لبه ستا من تاقی بکه ی.

نەخىر. ئەف كارە نەكارى تەيە.

تو بەرپرسى تەقنىيى دناف مروڧىدا،

نە يى كرىار و گۆتتىن وى/

هەمى ھونەران تو شكاندى ئەى مرن.

سترانن وان وەلاتتىن ل ناڧبەرا دوو رووباران

تو يى شكاندى ئەى مرن. ستوينا مىسرئ،

گۆرستانا فىرەونان، ئەوان نەخشىن ل سەر

كەڧرىن پەرسگەھى تو يى شكاندى و ب سەرکەڧتن.

ئو نەمربوون ژ بويسەيىن تە ڧەرسيا...

كا تە ڧ دڧىت ل مە بکە و كا تە ڧ دڧىت

ل خوہ بکە

ئو من دڧىت، من دڧىت بژىم...

من كارەك ل سەر جيوگرافىيا ڧۆلكانى ھەيە.

ھەر ژ سەردەمى لۆتى و ھەتا دگەھتە قىامەتا

ھيروۆشېما، بېابان ھەر بېابانە. ھەرۈە كو ئەز
 ھەتاهەتايى ل قېرە دژېم، شەبەقە كا د مندا ھەيى
 ژبۆ تىشتەكى نزا چىيە. دىيىتن "نۆكە" دوورتر بىت.
 دىيىت دوھى نىزىكتىر بىت. ئو سوباهىيا بۆرىيى.
 وەلى "نۆكە" ئەز ژ دەستى وي توندترم
 داكو دىرۆك، نەسەردەمى بازنىيى، وەكو ھەرايا
 كوئىقىيان ل نىزىكى من بېورىت. ما دى سوبە
 ژ لەزاتىيا دەمى ئەلىكترونى رزگار بم، يان دى سوبە
 ژ ھىواشىيا كاروانى خوە يى ل بېاباننى رزگار بم؟
 من بەرھەمەك ژبۆ ئاخەرەتا خوە ھەيە
 ھەرۈە كو ئەز سوبە ناژىم. ئو من كارەك
 ژبۆ رۆژەكا ھەتا ھەتايى ھەي ھەيە.
 ئەقجا ھىواش ھىواش، گوھدەمە دەنگى مىرىي
 د دلى خوەدا: ھارىكارىيا قەرسىنا د مندا بکەن.
 ئەز يى قىژىيا بەرى ئىخسىر دېھىسم: جەستەيى من

ئازاد بکن. مشه ختبوونا خه ریبییان ژ وه لاته کئی ئاخئی

بۆ وه لاته کئی ئاسمانیی دناق که مانچیدا دبینم.

ئو ئه به دبییه تا خوه یا که هی د دهستی ژئیدا دگرم:

هاتمه خولقاندن و عاشق بووم و پاشی هاتمه ژناقبرن،

پاشی د گیایه کئی ل سهر گۆرئی خوه، هشیار بووم کو

دهم بۆ ده می ئاماژه و نیشانا من بوو.

ما بوهارا جوان بۆ چییه، ئه گهر سه برا ئه وین مری

نه ئینیتن، خوشییا ژیانئی و گه شاتییا ژیبیرکرنئی

ل پشتی وان نه دو مینیت؟

ئهو ریکه که ژبو فه کرنا مامکا هه لبه ستئی، ب کیمی

شعرا من یا دلینیی. ئو ما خهون چییه

ژبلی ریکا مه یا ئیکانه ژبو ئاخفتنئی /

ئهی هو مرنئی، خوه بنخیفه و ل سهر کریستالا

روژانین من روینه خوار، ههروهک تو ئیک

ژ دوستین من یین هه می شه یی، ههروهک تو ل ناق

بۆنەۋەران نەفیکری و تو ب تنی یی نەفیکریی.
ژیانا خوە نەژی. ما ژيانا تە چییە ژبلی مرنا من.
نەژی و نەمرە. تو زارۆکان ژ تێهنيوونا شیري
بەر ب شیريڤه درهڤینی. نە زارۆک بووی
زرزکین هەستیيار تەختی بۆ دھژینن،
نە فریشتە یین بچووک و نە شاخین پەزکویڤی یین گیت
یاری ب تەکرینە، هەرۆه کو وان دگەل مە کرین،
ئەم یین مېهقان ل سەر پەروانی.
تو ب تنی یی نەفیکریی، رەبەنۆ، نە ژنەک
تە دکەتە دناڤ مەمکین خوەدا و نە چ ژن
هەڤشکییا خەریبیا تە دکەن کو شەڤی
د پەیقین بئ پەردە یین هەڤکویڤ دگەل تیکههلبوونا
عەردی و ئاسمانی د مەدا ئابۆر دکەن.
تە چ زارۆک نەبووینە کو ب دلپاکی بیتە دەف تە: بابۆ،
حەز ژ تە دکەم. تو ب تنی یی نەفیکریی، شاھئ شاھان،

لى چ پەسن ژبۆ چۆگانى تە نىنن. نە چ ئەلھۆ
 ل سەر ھەسپى تەنە و نە چ لولو ب تانجى تەقەنە.
 ئەى ئەوئ رويس ژ ئالاين و كەرەنا¹⁷ پيرۆز!
 چەوا ھۆسا بىي زيرەقان و جوقەيى سروودبىزان،
 وەكو مەشا دزەكى ترسينۆك دمەشى. ئو تو ئەوى
 يى تو، پر مەزن و سەميانى مرييان، ھيزدار و
 سەرکردى لەشكەرى ركوپىي ئاشورىيان
 ئەقجا تە چ دقپت ل مە بکە و
 كا تە چ دقپت ل خوە بکە

ئو من دقپت، من دقپت بژيم و تە ژبيركەم...
 ھەقەندييا مە يا دريژ ژبير بکەم
 نە ژبەر چ، بەلكو ژبۆ خواندنا وان نامەيىن
 ئاسمانين دوور تۆمار دکەن. ھەردەمى من

¹⁷ كەرەن: بوۆ- ئەوا لەشكەر ژبۆ ناگە ھداركنا سەربازان بكار دئينن.

خوه بهر هه څر ژبو به نده مانيا هاتنا ته، دوور تر دكه څم.

هه رده مې من گوټي: ژ من دوور كه څه،

داكو ټه ز سوورا دوو له شان¹⁸ ته څاڅكه مه د له شه كيدا

يې دسه ردا دچيت، دناڅبه را من و مندا خويا دې و

ب سه خه برنځه دبېژي: "ژبير نه كه ي ژفانې مه..."

- كه ننگي؟

- د كوپيتكا ژبير كړنېدا

هه كو باوهر ژ دنيايې دكه ي و ب پاپوښي¹⁹ دارين هه يكه لان و

نه خشه يين ل سهر ديوارې شكه فتي دپه ريښي، كو دبېژي:

- "شينوارين من ټه زم و ټه ز كورې خوه مه".

- ژفانې مه ل كيڅه يه؟

روخسه ت هه يه قه هوه خانه يه كال بهر

دهرې دهريايې بهه لېژيم؟

¹⁸ سوورا دوو له شان: دورة الجسدین

¹⁹ ب پاپوښي: خاشعا

- نه خيړ... كورئ زنايئ، كورئ ئاده مي

خوه نيزيك نه كه ژ توخيپن خودئ!

تو ژدايك نه بووي پرسيارا بكه ي،

لئ ژبو هندی كو كار بكه ي...

- هه قاله كي جوامير به ئه ي من!

ببه رمانه كا ره وشه نبيري دا د كاكلكا ژيرمه ندييا

ته يا فه شارتي بگه هم! دبیت ته له ز كر بیت

كو ته قابيل فير كره تيره افيژتنئ.

دبیت ته خوه گيرو كر بیت د راهینانا ئه يویدا²⁰

كو هه داره ك دريژ هه بیت. ئو دبیتن

ته هه سپه ك بو من زينكر بیت،

دا من ل سهر پشته هه سپئ من بكوژی.

ههروه كو ئه ز ده مي بيريا ژبيركرنئ دكه م،

نوکه يا من زمانئ من قورتال دكه ت.

²⁰ مه رهم پئ نه يووب پينغه مبه ره نه وي ئاقدار ب سه بر و هه دارا ل سهر ئيشانئ.

ھەرۈھ کو ئەز ھە تا ب ئە بە د ل ڧېر ھە.
 ھەرۈھ کو ئەز بالئندە کى ئە بە دیمە. ھەرۈھ کو ئەز
 ھەر ژ وی دەمى من تو نیاسى زمانى من
 یى هیبوویە لاوازییا خوە ل سەر عەرەبانین تە یین سپى،
 بلندتر ژ عەورین نڧستنى، بلندترە، دەمى ھەستییکرن
 ژ بن بارى ھەمى توخمان ئازاد دبیت.
 ئەز و تو ل سەر ریکا خودى، دوو سوڧى یین
 ھوکمکرىنە ب خەونى و ناھین دیتن/
 ھە یهۆ مرنى! تو ب تنى ساخ ڧەگەر ڧە،
 نى ئەز یى بەردایمە ل ڧیرە یا نە ڧیرە یان نە ویراھە.
 تو ب تنى ڧەگەر ڧە د مە نڧایا خوە دا.
 ڧەگەر ڧە دەف ئامویرە تین نیچیرا خوە و
 ل بەر دەرگە ھى دەریایى ل ھیڧیا من یمینە.
 شەرابە کا سۆر بو من بەرھە ڧکە دا ئاھەنگى
 ب ڧەگەر ڧا من بگيرين ژ بو د ھاناچوونى و

دەرمانکرنا عەردی نەساخ. نە توندەکی دلرەقبووی بە!
 ئەز ناھیم کو یاریا ب تە بکەم یان سەخەرکا تە بیمەفە،
 یان ژى ل باکوړی گیانی ل سەر ئاڤا گوومی بەشم.
 وەلی ئەز - یی تە دەسەردا بریم - من داوییا
 هەلبەستی یا پشتگوهرکری: من دایکا خوە ل سەر
 هەسپی خوە، ژبو بابی خوە نەکرە بویک.
 من دەرگەه ژبو ئەندەلوسا دەنگبێژان هێلا فەکری و
 راوەستیانا ل سەر پەرچانی باهیف و ھناران ھەلبژارت،
 تەقنی تەقنپیرکی ژ کورکی باپیری خوە یی بلند
 دادقوتم. ھەر وہ کو لەشکەرەکی بیانیی د ھەمان ریکین
 کەفن را دبۆریت و یی زەمانی
 ب ھەمان ئالافی کەقنی جەنگی دیقیت.../
 ئەی مرن، ما ئەقەییە دیرۆک، ھەفکویفە یان ژى
 دژمنە، دنابقبەرا دوو نھالاندا ب سەردکەقیت؟

دبیت کوتر ہیپینکا خوه د خوډه یا ئاسنیندا دانیت و
 هیپکان بکته. دبیت گیابه‌ند²¹ دناق تاپرین
 عه‌ره‌به‌کا په‌رتانیدیدا شین بیت.
 ئەفجا دیروک، ئەوا هه‌فکویف یان ژى دژمن،
 دى چ ل سروشتى کهت، هه‌کو عه‌رد دگه‌ل ئاسمانى
 جووت دبیت و بارانا پیروژ دبارینیت؟/

ئەى مرن، ل قه‌هوه‌خانا رومانسییان، ل به‌ر ده‌رگه‌هئى
 ده‌ریایى ل هیفیا من بمینه. نه‌ زفریم و جاره‌کئ
 سه‌رتیرین ته‌ ب به‌رى که‌فتن، تنى‌ داکو
 خاترا ناخى خوه ژ ده‌رفه‌ییا خوه بخوازم،
 دا وی گه‌مئ هه‌می جانى من پى‌ پرپووی
 دانیمه به‌ر وئ پیلستانکا²² دادایه

²¹ گیابه‌ند: نبات الشیخ

²² پیلستانکا: من بو (الشحرور) بکار ئینایه؟

سەر مل و هەردوو دەستین من، دا خاترا خوه
ژ وی عەردی من دمیژیت خوئی بخوازم و وه کو
حه شیش من ب بهر ئاسکی و ههسپی وهردکەت.
ئەفجا مینه ل هیشیا من، هه تا کو ئەز
سەرەدانا خوه یا کورت بو جهی و دەمی ته قاف دکەم،
باوهر ژ من نه که کو دی فه گه پیم و نافه گه پیم
تم دیژم: سوپاس بو ژیانئ!
نهیی ساخ و نه مری بووم
ئو تو ب تنئ، تو ب تنئ بووی، ئەه ئه وی ب تنئ!
په رستارا من دیژیت: تو گه له ک ژ بهر دئاخفتی و
دکره قیژی: ئەه دل!
دلۆ! من به
سەر دەستاقئ.../

ما بهایی جانی چیه گهر له شی من

نه ساخ بیت و نه شیت ب ئه رکئ

خوه یی ده ستئیکی رابیت؟

ئه فجا دلۆ، پینگاقین من

بو من بزقرینه فه دلۆ،

داکوب تنئ

به رهف ده ستئاقیته بچم!

من ده ستین خوه، پی یین خوه،

ههردوو چۆک و سیفا راکیشانئ²³ ژبیرکرن

من ئه رکئ دلئ خوه و بیستانئ ههوی²⁴

د ده ستییکا ئه به دییه تیدا ژبیرکرن

من ئه رکئ ئه ندامئ خوه یی بچووک ژبیرکر

²³ سیفا راکیشانئ: تفاحة الجاذبية.

²⁴ ههوی: حواء

من هه ناسه دانا ژ هه ردوو پشین خوه ژبیرکر

من ئاخفتن ژبیرکر

ترسا من یا ههروهه ژ زمانی منه

هه می تشتان وه کو خوه بهیلن و

ژیانی بو زمانی من بزقپینن!...

په رستارا من دبیتیت:

تو گه له ک ژ بهر دئاخفتی و

ته هه ردهم ل من دکره قیژی و دگوته من:

من نه قیتن بزقپمه فه ده ف چ که سان

من نه قیتن بزقپمه فه چ وه لاتان

پشتی ئه قی نه هاتنا دوور و دریژ...

تنی من دقیت ژ بو زمانی خوه فه گه پم

ئه و زمانی ل دوماهییا ده نگی کوتران

په رستارا من دبیژیت:

ته ب دریژی ژبه ر دناخت و ژ من پرسیار دکر:

ئه ری ئه فا تو نوکه دگه ل من دکه ی، مرنه

یان ژی مرنا زمانیه؟

که سکه، عه ردی هه لبه ستا من که سکه و یی بلنده...

ب دلئ خوه تو مار دکه م، هیواش هیواش، ل سهر کینشا

نه وره سین د کتیا ئا فیدا تو مار دکه م. دنقیسم و

بو وان دهیلم یین پرسیار دکه ن:

ده مئ خوئ ل ناخ خوئناقی به لاف دبیت،

بو کئ بسترین بو کئ؟...

که سکه، ل سهر هویرکئ گولی یین گه می و

د کتیا زه فیدا دنقیسم، مشتبوونه کا زه رپه تخی

د من و ویدا ئه و چه ماند. هه رده مئ من

دوستینی یان براینیا گولیه کئ کر،

فیری مایینی بووم ژ فه نابوون و هه قڌژئ وئ:

"ئەز دندکە کا گە نمیمە یا مری داکو جاردی

کەسک ببیتە فە. ژیانە ک دی

دناڤ مرنا مندا هە یە..."

هەر وه کو ئەز نە هەر وه ک ئەز

کەسە ک پێش منڤە ل وێرئ نە مرییە.

ما مری چ پە یقان ژ بەر دکەن، ژبلی شوکر و

سو پاسی: "خودئ دلۆڤانی ب مە دبەت..."

بیرە هییا ره وانبێژیا من ژبیرکری

من ژبیرڤه دبەت: "من چ کور نە بووینە کو

مرنا بابئ خوه هە لگريت..."

من زه وجینا سه ره به ستا دناڤ پە یقاندا چیتراندا...

ئەوا مئ دئ نیرئ گونجای ل دا کەفتا شعری

به ره ف پە خشانێڤه بینیت...

ئەندامىن من دى ل سەر دارهه ژيره كى²⁵ پير بن و
 دلى من دى ئاڧا خوه يا عهردىنى رىژىته سەر ستيره كى...
 ما د مرنىدا ئەز كيمه پشتى من؟
 ما د مرنىدا ئەز كيمه بهرى من؟
 شەبەنگە كا پەراويزكرى گۆت: "ئوزۆرىس وه كو ته بوو،
 مينا من بوو. كورئ مريه مایى ژى وه ك ته بوو،
 مينا من بوو. وه لى برين د ده مه كى گونجايدا
 چننه بيا نه ساخ دئىشينييت و مرنا بهروهخت
 بىرۆكه يه كى بلند دكهت..."
 ما شاعرى ژ كىشه دهيت؟ ما ژ ژىريا دلييه،
 يان ژ فيتريه هه ستىكرنا ژ نه ديارىيه؟
 يان ژى ژ گوله كا سوره ل بيا بانى؟
 نه هەر تشته ك كه سوڤكى بيت كه سوڤكويه و

²⁵ من دارهه ژير ل شويئا (جميزة - sycamore) دانا چونكو بهرهمى وئ وهكو هه ژيرانه،
 تنى بچووكترن و رهنكى وان زهره كى سهر ب سوريقه يه، وهكو هينگيدنيانه، ل عيراقى دبيرئى
 (شجر الرقاع). ل يه مه نى و سهوودى و ل وه لاتين ئافريكايى هه نه.

نه یی که ونیی ژی که ونییه...

ههروه کو نه ز نه ههروه ک نه ز.../

ههرده می من گوهدارییا دلی کری،

مشتی وی دبم یا غهیب دبیزیت،

ئو دار ب منقه بلند بوون. ژ خه ونه کئی

بو خه ونه کا دی دفرم و چ نارمانجین داویئ نینن.

بهری هزاران سالیئ شاعرییی ژ تاریستانا سپی یا

کتانی ژ دایک دبووم و ب دروستی من نه زانی

کا نه ز کیمه دمه دا و کییه خه ونا من. نه زم خه ونا خوه

ههروه کو نه ز نه ههروه ک نه ز...

زمانی من خاترا خوه ژ نه بره یا وییا گافانتیی نه دخواست

ژبلی هه کو به ره ف باکوری مشه خت دبیت.

سه یین مه ته نا بوون. بزنین مه ل سهر گران دداپوشینه

ب مژی. تیره کا سهر به ردای دیمی ئیقینی بری و شه قکر.

ئەز ب زماڻى خوه ۋه وهستيام ل سەر پشتا هه سپان
 دىڭزىت و نابىڭزىت كا رابردوو چ ل روژانين به لاقبووىي بين
 ئەمرۆي قهيس²⁶ دكهت دناڤه را سه روايه كى و قهيسه ريدا.../
 هه رده مه كى من روويى خوه ئاراسته ي سه متا
 خوداڤه ندين خوه كر، ل ويڙى، ل وه لاتى ئەرخه وانى،
 هه يشه كا دناڤ (عه نات) یدا من روھن دكهت،
 عه نات خاتوونا كينا يه تا چيرو كى يه. وى ژبو كه سى
 نه دكر گرى، لى ژ جوانييا خوه دگريا:
 ئەرى ما ئەڤ هه مى سحر به ندييه يا من ب تنييه
 ما چ شاعر ل ده ف من نينن
 هه ڤيشكيا ته ختى ڤالا د شه هنازىيا مندا بكهت؟
 ئو وان گولين ژ په رجانى ميايى يا من درژيين،
 بچنيتن؟

²⁶ امرؤ القيس (500- 540 ز) شاعرەكى سەردەمى جاھلييە تىيە ژ ھۇزا كيندە، ژ شاعرين موعەلەقاتانە و خودانى ناڤدارترين هەلبەستە ھەلاويستىيە (المعلقات).

ماچ شاعر ل ڦیره نینن

شیرئ شه ڦن د مه مکئ مندا بئارینیت؟

ئه ز ئیکه مینم

ئه ز یا دیمه

سویئ من ژ سویئ من پتره و

پشتی من ئاسک د په یفاندا غار ددهن

نه بهری من و... نه پشتی من /

دی خه ونان بینم...

نه ژبو هندئ کو که شتی یین بای چاک بکه م،

یان تیکچوونه ک ب گیانی که فتی راستقه که م

نی ئه فسانئ جهئ خوه یئ کری / ئه و پیلانا

د ریږه وا که توارییدا. هه لبه ستئ ئه و شیان نینن

رابردوویه کن دبوړیت و نابوړیت بگوهوریت،

نه شیت بیقه له رزی ژی راگریت

لی ئه ز دی خه ونان بینم،

دبیت وه لاته ک تیرا من بکه ت، وه کو ئه ز هه ی

وه کو که سه ک ژ خه لک و خوه یی قی ده ریایی،

ده ست ژ پرسیارا ب زه حمه ت به رده: "کیمه ئه ز؟..."

ئها ل قیره ئه ز کیمه؟ ما ئه ز کورئ دایکا خوه مه؟"

گومان من ناگریت و چ مه لیک یان چ شقان

من چ جاران دوور پیچ ناکه ن.

نوکه یا من وه ک سوباهیا من دگه ل مندایه.

ده فته رکا من یا بچووک ژی دگه ل مندایه:

هه رده من عه وره کی بالنده یه ک خوراند

من نقیسی: خه ونئ شاپه رین من فه کرن.

ئه ز ژی دفرم.

هه ر جانداره ک بالنده که و ئه ز ژی ئه زم،

نه تشته ک دی /

که سه کم ژ خه لکئی قئی ده شتی...

ل جه ژنا جه هی سه را شینوارین خوه یین

ره ونه قدار ددهم مینا ده قه ک ل سه ر ناسنامی.

با ژ نافی نابهت و نا دو مینیت.../

ل جه ژنا تری ئەز پیکه کی ژ شه رابا

فروشیاریین گه پوک تی دکه م... جانی من سقکه و

جهسته یین من ب جهی و بیره هییان یی گرانه/

ل بو هاری، دی مه په خشانا گه شتیاره کی و دی

ل سه ر کارتین پوسته ی نقیسیت: "ل ره خئی چه پئ

ژ شانویا کافل سووسنه که و که سه ک مزدار.

ل ره خئی راستی باژیره کی هه قچه رخ و نوویه"

ئەز ئەزم، نه چیی دی...

نه دو یقه لانکی رۆما مه ئەوین هه ردهم

ل سه ر ریکین خوی هشیار. لی ب نه چاری

رېژەيە كاسە دى ژ خوڻيا نانئى خوه ددەم،
ژ دىروكئى را دىئۆم: عەرەبە يىن خوه ب كۆلەيان و مەليكىن
تەسليمبوويى بخەملىنە و ببۆرە... كەسەك نۆكە
نايئۆيت: نەء.

ئەز ئەزم، نە چيئى دى...
كەسەكم ژ خەلكئى قئى شەقئى. خەونەكئى دىينم
كو ل سەر هەسپئى خوه يئى هلباسكى سەلال دىم،
بەرەف سەلال...

دال دويىف وئى كانىكا ل پشت گرى بچم،
هەسپئى منۆ خوه راگرە. ئىدى نەما ئەم دبايدا
ژيئىكجودا بين...

تو گەنجاتىيا منى و ئەز خەياللا تەمە.
وەكو ئەليفئى راوہستە و خوه ل بەرقئى بدە.
تو دەماريئى دەنگقەدانئى، ب سميئى شەھوہتان

بخورینه و ب سهرکهڤه. نوو ببهڤه و وه کو ئه لیفن
 راوهسته، ههسپن منۆ خوه گرژ بکه و وه کو ئه لیفن
 راوهسته، ژ داوی کومتی وه ک ئالایه کئی
 د ئه بجه دییه تیدا هیلایه نه کهڤه. ئیدی نه ما
 ئه م د بایدا ژیکجودا بین، تو هوډوزیا منی و
 ئه ز مه جازا ته مه ژ ده رڤه ی وی کاروانن که هیگری
 ههروه کو چاره نقیسان. ئه فجا ههسپۆ حینج ببه و
 سه رده من من د جهن مندا بکو له ههسپن من.
 جه ب خوه ریکه و چ ری ل سهر ری نین
 بای بکه ته پی خوه ژبلی ته. ستیران د له یلانیدا
 برسقینه! عه وران د نه هاتنیدا برسقینه، ههسپن منۆ
 ببه براین من و پینیشانده ری برویسیا من.
 نه مره، ل سهر داوی کومتی نه مره، نه بهری من و
 نه پشتی من و نه دگه ل من. ماوه ر بکه ئه مبولانس و
 ته ف مریان... به لکو هیشتا ئه ز یی ساخ بم/

دی خهونئ بینم، نه دا چ رامانئین دهرقهیی چاک بکه م.
لی ژبو هندی ناخی خوه یی قالا ژ شوونپین هشکاتیا
دلینی نووژهن بکه م. دلئ خوه خر من ب ره هوانی یی
ژبه رگری: ئیدی نه ما مایتیکهر و یی نازدار بیت.

حه پکه کا "ئه سپرین" ئی تیرا هه یه

کو پی نه رم و ته نا بیت.

ههروه کو نه و هه قسوئی من یی بیانی و نه ل بهر بایئ

تبعه تین وی و ژنین ویمه. نئ دل ژئ مینا ئاسنی

ژهنگی دبیت، نه دنالیت و نه خه ریب دبیت

ئو ب ئیکه مین بارانا رويسا خه ریبیی شیت نابیتن،

ژ هشکاره یی ده نگفه نادهدت وه کو گیایی ته باخی،

ههروه کو دلئ من زاهده یان مینا تپیا وی (کاف)ا

د په یقین وه کهه فکرئیدا، ژ من زیده یه

هه کو ئاقا دلی هسک دبیت، دامالینا جوانیی

پتر لئ دھیت، دلینی خوہ ب قاپیتان گہرم دکہت و
کچینی ب شارہ زاہیئ /

ہہردہمئ من روویئ خوہ ب بہندہ کا سترائین
دہستپیکئی شووشت بیت، شینوارین سیسکان
ل سہر ئاخفتنئ دبینم. نہ کورہ کئ بہختہ وەر بووم
داکو بیژم: ہہردہم دوہی جوانترہ.

لئ بیرہاتنئ دوو دہستین سقک ہہنہ عہردی
ب تایی دئازرینن. بیرہاتنئ ژئ بیہنن گولہ کا
شہفی ہہیہ د خوینا ئہوئ نہ فیکریدا دگریئت و
پیدقییا سروودگوتنئ بو ہشیار دکہت: "بہ سہرمیرا
داخین من دئ دہمئ خوہ بینم" ...

نئ ہہوجہی چ نینم ژبلی لہمزا نہورہ سہ کئ
کو دویفچوونا وان پاپورین کہفن بکہم.
ئہقہ چہند دہم ب سہرقہ بوری، ہہکو مہ ہہردوو جیمک

خويا کرین: دەم و مرنا سروشتتیا هه قوواتا یا ژبو ژيانی؟
هێژ ئەم یین دژین، دیاره مرن ب مه ناکه قیت، ئەم
ئەوین دشین بیریان بکهین، دی شیانین خوه رزگار کرنی ژى
مه هه بن. ل سه ر شوپا گافین که سکین گلگامشى
ئەم ژ دەمه کی بهر ب ئیکى ديفه دچین.../

پويچه، کاملانيا چیبوونى یا پويچه...
وهک گۆزکه کى بچووکی ئافی، نه په نده یی
من دشکینیت. ئە نکیدۆ نفست و نه رابوو.
شاپه پری من یی پیچایی
ب هندهک په رین خوه یین ته قناویفه نفست.
خوداقه ندین من ره قیبا بایه د عهردی ئاشۆپیدا.
زه ندا من یا راستی چویفه کى داریه.
دل وهک بیره کا ئاف ژى هسکبوویی قالایه،
ئە قجا ده نگفه دانا هوڤ به رفره ه بوو: ئە نکیدۆ!

ئاشۇپا من تىرا ناكەت كو وه غەرا خوہ تە قاقكەم.
 گەرەكە من ھىزەك ھەبىت دا خەونا من
 كەتواریى بىت. چە كىن من بىنە دا ب خوویا رۆندكان
 ب تەبىسىنم. ئەنكىدۆ، رۆندكى بىنە،
 داکو مری ل سەر مە بىن ساخ بكنە نە گرى.
 ما ئەز چمە؟ ما كى نۆكە دنقىتن ئەنكىدۆ؟
 ئەزم يان تو؟ خوداقەندىن من وه ك مستا باينە.
 من ب ھەمى سەربەرداييا مرۆقاتىي راکە قە و
 خەونى بىنە ب وئ كىم وه كھە قىيا دناقبەرا مە و
 خودى بىن ئاسمانىدا. ئەم ئەوین عەردى جوان
 ل نابقەرا دىجلە و فۇرات ئاقا دكەين و ناقان ژبەر دكەين.
 تە چەوا بىزاركرم، دوستۆ، تە چەوا بنبەست و بېھىقىكرم،
 ما مفايى ژىرمەندىيا مە بۆ چىيە
 بىي گەنجاقى و عەگىدىي... مفايى ژىرىيا مە چىيە؟
 تە ل بەر دەرى بەرزەوہرىي پلساركرم، دوستۆ،

ئەڭجا تە كوشتم، فەرە ل سەر من، ئەز ب تنى،
 چارە نڧيسين مه بينم. هەر ب تنى دنياين وهك
 گايه كى ئازرياي ددانيمه سەر ملين خوه.
 هەر ب تنى و ب پينگافين تەنگه زارڧه
 ل ئەبه دا خوه دگه پريم. فەرە ل سەر من
 چارهيه كى ژبوڧه كرنا ڧى مامكن بينم، ئەنكىدو،
 هندی بشيم و هندی ڧين و شيانين هه لگرتنا تە
 د مندا هه بيت، دى ژين تە ژ تە راکه م.
 ئەرى ما ئەز ب تنى كيمه؟ ل دۆر من تۆزه و
 كاملانيا چيوونى پويچه. لى دى سها تە يا رويس
 دانيمه سەر دارقه سپى. پا كا سها تە؟
 پشتى قۆرمين تە شكه ستين، كا سها تە؟
 كويتكا
 مروڧى
 نهاله...

من زۆردارى ل ته كر هه كو من ب ژنه كى
 بهرگرييا ئهوى هوڤن د ته دا كرى،
 وى شيرى خواه دا ته و ته پيخوش بوو...
 تو ته سلیمی مرۆڤيني بووی. ئه نكيدۆ،
 دلۆڤاني ب من ببه و ژوى جهى تو لى مری
 فهگه ره فه، دبیت ئه م بهرسقى ببينين.
 ما ئه ز ب تنى كيمه؟ ژينا مرۆڤى يا كيمه و
 پرسياركرن ژ من كيمه، دى ده ربا زبوونا رووبارى
 ژ كى پرسياركه م؟ ئه ی براى خوى هلوڤه و من هه لگره.
 هه كو دنقى ما تو دزانی يى نڤستییى؟ ئه فجا هلوڤه...
 بهسه نڤستن! بلقه،
 بهرى ژيرمه ند ل دورماندۆرین من بزین رویشی:
 [هه مى تشت يى پويچه، وه سا ژيانا خواه بدانه
 وه كو گافه ك خوينا گيايى بشافتى
 ب سيمینى وى دووجان دبیت.

تم ژبو روژا خوه بژی، نه ژبو خه ونا خوه.

هه می تشته ک دئ فه نا بیت.

له و هشیاری سوباهی به و نوکه بژی

د ژنه کپیدا هه ز ژ ته بکته.

ژبو جهسته یی خوه بژی نه ژبو وه هما خوه.

چاقه ریبه

چاقه ری کوره کی به دئ گیانی ژ ته هه لگريت

نی نه مری زاوژیکرنه د هه بوونیدا.

ئو هه می تشته ک یی پویچه یان فانییه،

یان فانییه یان یی پویچه]

کیمه ئه ز؟

ما سروودا سروودانم

یان ژیرییا زانینگه هنی؟

ئهم هه ردوو ئه زم...

شاعرم و

مه ليكه كم

ژيرمه نده كم ل سهر ليثا بيرئ

نه چ عهور د ده ست مندانه و

نه يازده كه وكه ب

ل بهر په رسگه ها منن

له شئ من ب منقه ته ننگ بوو

ئه به دا من ب منقه ته ننگ بوو

سوباھييا من

وهك تانجئ توؤزئ ين روونشتييه

ل سهر جهئ من

پويچه، پويچئ پويچايه... پويچه

ههر تشتته كئ ل سهر قئ عهردي

تم ين پويچه و دئ فہنا بيت

با باکورییه و

با باشورییه

روژ ژ خواهییی خوه دهه لیت

روژ د خواهییی خوه دا ئافا دبیت

ئه فجا چ نوویاتی نینه و

سه رده م

دوهی بوو،

بی مفا د بی مفاتییدا.

په یکه ر د بلندن

گولیکین گه نمی د بلندن

ئه گه ر ئاسمان نزم بییت باران دباریت

ئه گه ر وه لات بلند بییت دی قالا بیت

هه ر تشته کی ژ راددهیی خوه زیده بوو

روژه کی دی وه رگه پیت بو هه قدری خوه.

ئەف ژيانا ل سەر عەردى سىبەرەكە

ژبۆ وى تشتى ئەم نەبينىن...

پويچە، پويچى پويچايە... پويچە

هەر تىشتەكى ل سەر قى عەردى

تم يى پويچە و دى فەنا بيت

۱۴۰۰ عەرەبە و

۱۲۰۰۰ هەسپ

ناقى من يى زيرين

ژ سەردەمەكى بەرەف ئىكى دى هەلدگرن...

وەك مەلىك و ژيرمەند ژيام

كوچ شاعر وەسا نەژيائين...

پير بووم، ژ شەھنازيكرنى بىزار بووم

چ تىشتەك يى ژ من كيم نينه

ئەقجا، ما ژبەر قۇيە
چەند زانينا من زىدە بيت
خە ما من دى پتر لى ھىت؟
ئەرى ما ئۆرشە لىم چىيە و ما عەرش چىيە؟
چ تىت وە کو خوە نامىنيت
بوونى دەمەك ھەيە
مرنى دەمەك ھەيە
بىدەنگىي دەمەك ھەيە
ئاخفتنى دەمەك ھەيە
جەنگى دەمەك ھەيە
پىكھاتنى دەمەك ھەيە
خۆ دەمى ژى دەمەك ھەيە
نى چ تىت وەك خوە نامىنيت...
دەريا دى تەف رووباران فەخۆت و
ھىشتا دەريا نە تۇيە،

چ تشت وه کو خوه نامینیت
ههر جانداره ک بهره ف مرتیقه دچیت و
هیشتا مرن نه تژییه،
ژبلی ناقی من یی زیرین
چ تشته ک ل پاش من نامینیت:
"سوله یمان بوو"...

ما مرنا من دی چ ل ناقین وان هه میا که ت
ئهری ما زیر دی روھنکه ت،
تاریستانا من یا فره ه
یان سروودا سروودان و زانینگه هی؟

پویچه، پویچی پویچایه ... پویچه
ههر تشته کی ل سهر فی عهردی
تم یی پویچه و دی فه نا بیت

ئەز د خەونا خوەدا مەشیم

وەک مەسیحی هەکو ل سەر گۆلئ مەشیای.

وەلئ ژ خاچەداری هاتمە خوار چونکو

ژ بلنداهییا دترسم، ئو چ مزگینی یین قیامەتئ

راناگە هینم. من چ نە گوهارت ژبلی ریتما خوە

داکو دەنگئ دلئ خوە ب ئاشکەراییی ببهیسیم.

ژبوؤ داستانە قانان ئە لهۆنە و ژبوؤ من: بەرچیلکا کوترکئ²⁷،

ستیرە کال سەر بانان هیلای، جاددە یە کا پێچا و پێچ

دگە هتە سەر بە ندرئ عەکا- نە کیمتر و نە زیدە تر-

من دقیت سلاقیئ سپیدئ ل من بکە ی ل وی جهئ

تە کورکە کئ دلشاد هیلایم [ل وی چاخی نە کورە کئ

بە ختە وەر بووم، لئ دووری مینا ئاسنگەرین پیشە

نایاب، هە یقە کئ ژ ئاسنە کئ هاقیتتی دروست دکەن]

²⁷ نەدووورە ژئ مەرەم ب (طوق الحمامة) ناماژە بیت ب کتیبنا نیبن حەزمن ئەندەلوسی کو
هۆورتیرین لیکۆلینە ل سەر ئەقینیی و ساخلەت و هۆکارین وی، ناقئ کتیبین: (طوق الحمامة فی
الانفة والالاف) کو بو چەندین زمانین بیانی هاتییه وەرگیران.

- ما تو من دنیاسی؟

ل بهر شویرهی من ژ سهی پرسی،

کچوله کا ناگر دبه، هاته دهنگ و گوت:

ته دگه ل منه؟

من گوت: یی دگه ل ره شی قهرین دئاخقم

د بن لیقلیقکانقه گوته فه: (مجنون لیلی) یه کی دبیه

سه ح و سویا شینواران دکهت،

پاشی به ره ف دکانکا خوه فه چوو،

ل داوییا بازاری که فن...

ئها ئه م ل قیره بووین. دوو دارقه سپان

هنده ک نامه یین شاعران ل ده ریایی بار دکرن...

ئهی ئه ز، ئه م گه له ک مه زن نه بووینه.

میناکی ده ریایی، شویرها به ره قان ژ دوراندنا مه و

بیئنا بخووران دگوت: ئه م هیشتا یی ل قیره،

خو ئه گه ر ده م ژ جهی فه بیت، هه ری ل قیره.

نه دووره ئەم چ جاران ژيکځه نه بووین

- ما تو من دنیاسی؟

ئەو کورکي من بهرزه کري، کره گري:

"ئەم ژيکځه نه بووینه، لی چ جاران ناگههین ئیک..."

دوو پیلین بچووک ل سهر زهندين خوه دائيخستن و

بلند فری...

من پرسيار کر: کی ژ مه ئەوه ئەوی مشهخت؟/

ل پهراقی روژئاقایی، من ژ زیندانقانی را گۆت:

- ما تو کورئ زیندانقانی من یی که فنی؟

- به لی!

- پا کا بابی ته؟

گۆت: بابی من، بهری چه ندين سالان مریه.

ژ بیزاریا زیره فانیی تۆشی داکه فتنی ببوو.

پاشی ئهرک و پیشه یی خوه، بو من هیلان و

وه سیهت کر کو باژیری ژ سروودا ته بپاریزم...

من گۆت: ئەرئ ما تو ژ کهنگی وهره
 زیره قانییا من دکه ی و خوه د مندا زیندان دکه ی؟
 گۆت: ژ وی ده می ته ئیکه مین سترانا خوه نفیسی
 من گۆت: هینگی هیشتا تو نه بیووی
 ئه فجا وی گۆت:
 من ده مه ک هه یه و ئه زه لیبوونه ک من هه یه،
 من دقیت ل سه ر ریتما ئه میریکای و دیواری
 ئورشه لیم بژیم
 ئینا من گۆت: کا تو کیی ئه و به. وه لی ئه ز چووم.
 ئه وی تو نوکه دبینی نه ئه زم، ئه ز ره شی خوه مه
 وی گۆته فه: به سه! ما نه توپی نافئ ده نگفه دانا
 به رینی؟ ئه فجا نه تو چووی و نه فه گه رایئ.
 هیشتا تو یی د ئه فی کونجا زه رفه.
 دئ من به یله و به لا خوه ژ من فه که!
 من گۆت: ما ئه ز هیشتا ل فیره مایمه؟

ئەرى ما ئەز سەربەست و يى بەرداييمە

يان بىيى بزائم زىندانيمە.

ما ئەف دەريايال پشت شوپرهى دەريا منە؟

وى گۆتە من: تويى زىندانى، زىندانىي خوه و

خه ريبىي. ئەوي تو نوکە دىنى نه ئەزم.

ئەز رەشى خوه مە

ئەفجا دگەل خوه ئاخفتم و من گۆتە خوه: ئەز يى ساخم

پاشى من گۆت: گەر دوو رەشە

ل بيايانى بگەهنە ئىک، ما دى هەفشکيا خيزى

يان مملاننى ل سەر مشتانه کرنا شەفى کەن؟/

پەرەگرافى بەرى دوماهيى

دەمژمىرا بەندەرى ب تنى کار دکر

کەسە کى چ پويته ب شەفا دەمی نه کر،

نىچىرقانين بەرى دەريايى تورا خوه

دهاڦيژن و پيلان دئيخن.

ئهوئين عاشق يين ل "ديسكو"يي.

خه ونوځيان، دهستين خوه ب تڦيرکين نقستيدا

دئينانه خوار و خه و نان دبينن...

من گوت: ئه گهر مرم دئ پيحه سييم...

من تيرا خوه رابردوو ههيه، لي سوباهيه ک

ژ من کيمه...

دئ د ريکا که فن را چم،

ل سهر گافين خوه و ل سهر بايي دهريايي.

نه چ ژن من ل بن بالکونا خوه دبينن و

نه من چ بيرهاتن هه نه، ژبلي ئهوا ب کير

وه غه را دريژ دهيت. هند سوباهي دناف روژاندا

هه بوو کو تيرا من بکته. بچوو کتر بووم

ژ په لاتينکين خوه و ژ دوو چالروويان²⁸:

²⁸ چالروو: غه مهازه (Dimple) ئه و چالکا بچووکا ل سهر ديمي و ل هندافا کوژي يين دهقي.

باوشكان ببه و من د رۆمانى و ئىقاريا

دلىنىدا قەشپره/

من ل بن ئىك ژ هەردوو دارقەسپان قەشپره/

من فېرى شعرى بکه/

دبیت ل دەردۆرین "ھومیر"²⁹

فېرى پياسە کرنى بىم/ دبیت پەسندانە ککایى

ل سەر چىرۆکى زىدە کەم/ ژ کە قنتىن باژىرین جوانە،

جوانترىن باژىرى کە قنە/ پاکىتە کا بەرىنى مىنا شانا

هەنگا زىندانکرى، ساخ و مرییان د هەپىیا ویدا

دەهرکىنىت، خوە ژ گولان دوور دکەن و هەردەمى

دوورپىچ توند دبیت، پرسىارا دەرگەھى تەنگاڤىيان

ژ دەریایى دکەن/ دى من فېرى شعرى بکه/

دبیت کچەک ژ بو یى ژى دوور،

²⁹ ھومیر: ھومیرۆس (سەدئ ۹- ۸ بەرى زایىنى) ھۆزانشانى گرىکىن داستانكى و ئەفسانەبىيە، خودانى ئىلياده و ئودیساين.

هه وجهی سترانه کئ بیت: "خۆ ب کوته کی بیت ژى

من ببه دهف خوه و جیخهوا من بکه دناڤ

دهستین خوه دا". ب هه مبیژ کرنڤه

به رهف دهنگڤه دانئ دمه شن / ههروه کو من

ئاسکه کا ته نگه زار ل خه زاله کئ ماره کری /

من ده رگه هیڤن دیرئ ژبو کو تران ڤه کرن... /

دئ من فیری شعری بکه / نهوا کراسه کئ

صوڤی رستی و ل بهر ده رگه هی چاڤه پرئ مای

مافدار تره ل سهر ره هه ندئ و بیهیشیوونئ

بپه یثیت: نهوئ شه رڤان نه زڤر یڤه، یان نازڤریت،

تو نه نهو بووی یئ ل هیثیئ مایم... /

ههروه کو مه سیح ل سهر گوئی مه شی،

نه ز ژى د خه ونا خوه دا مه شیم. وه لئ

ژ خاچه داری هاتمه خوار، چونکو ژ بلنداهییا

دترسم و چ مزگینی یین قیامه تئ راناگه هینم.

من چ نه گوهارت ژبلی ریتما خوه، داکو

ب ناشکه رایبی ده نگی دلی خوه بهیسم...

ژبو داستانه قانان ئه لهوونه و ژبو من: بهرچیلکا کوترکی،

ستیره کال سهر بانان چۆلکری، جاددهیه کا پیچا و پیچ

دگه هته به ندهری.../

ئه ف ده ریایه یا منه

ئه ف بای شهدار یی منه

ئه ف شوسته یه و هه مییا ل سهر

ژ گافین من و سیمینی من... یی منه

دانانگه ها که فنا پاصی، یا منه

یی منه ره شی من و خودانی خوه،

ئامانی فافوونی و ئایه تا کورسی و کیلی یا منه

دهرگه ه و زیره قان و زهنگ یین منن

یا منه صولا هه سپی،

ئەو صولا ژ شویره‌ی فری... یا منە

یا منە ئەوا یا من.

ئەو بەرپەرێ ژ ئینجیلی قە کری... یی منە

ئەو خوویا ژ بەر رووندکانقە

ب دیواری مایقە مایی، یا منە...

ناقێ من ژێ، خو ئەگەر ب شاشی ب لیقکەم

ژ پینج تیپین ب ئاسۆیی دانای.. یی منە:

(میم) ا شه‌یدایی و هیتیمی و ته‌مامکرنا ئەوا بووری³⁰

(حا) یا به‌خچه و دل‌به‌ری، دوو ئاخینک و دوو حه‌بیرین

(میم) ا سه‌رگه‌رمیی و به‌رهه‌فکاری و هه‌رده‌م به‌رهه‌ف

ژبو مرنا خوه یا ل مه‌نفای ژفانکری، نه‌ساختی شه‌هوه‌توه‌ریی

(واو) ا خاترخواستن، گولا ناقه‌راستن، دلسۆزیا بوون

ل کیشه به‌یته دیتن، سوۆز و په‌یمانا دایابان

³⁰ شاعری د بیناسه‌کرنا تیپین نافیدا، ریتمه‌کا نافخویی بکار ئینایه کو هه‌موو په‌یقین هه‌ر هه‌فوکا ل سه‌ر تپه‌کێ ده‌براندی، ب هه‌مان تیپیی ده‌ست پێ دکهن، ئێ د کوردیکرنیدا وه‌سا نه‌هات، چونکو رامانا وان ب تیپین جودا ده‌ست پێ دکهن.

(دال) ریبه ری، ریازی و رییشانده ری،

رونكا بانیه کییه فه کولاندی، چرکونه که

من دنازینیت و من بریندار دکهت /

ئو ئه ف نافه یی منه...

ئو یی هه فالین منه ژی، ئه و ل کیفه بن،

له شی من یی بهروه خت ژی یی منه،

یی حازر بیت یان نه حازر

ژ قی ئاخیی دوو میتر نوکه دی بهس بن...

میتره ک و ۷۵ سهنتیم بو من و...

ئه وای مایی ژبو گوله کارهنگ ئاژاوه

هییدی و ل سهر خوه من فه دخوتن،

ئو یا منه ئه وایا من: دوھییا من و

ئه وای دی بو من بیت،

سوباھییا من یا دوور و فه گه پریانا جانی تهنگه زار

ههروه ک چ نه بووی و

ههروهك چ نه بووي

برينه كا سڤك د زه ندا نوڤه يا عه به سيدا...

ديروك سڤكاتيي ب قورباني و قه هره مانين

خوه دكه ت...

ب ئاوره كا بله ز لي دنيريت و دبوريت

ئه ف ده رايه يا منه

ئه ف بايي شهدار يي منه

ئو ناقئ من - خو ئه گه ر شاش

ل سه ر سندر يكي ب ليڤكه م-

يي منه

لي ئه ز - كو ب ته ف هوكارين باركرني

يي ئافز بوويم - نه يي خوه مه.

ئه ز نه يي خوه مه

ئه ز نه يي خوه مه...

دیوارنامه... شعره‌کا درژا مه محمود ده رویشیبه تیدا به جسی
 فهلسه‌فا هه بوونی و لیگه‌ریانا ل ناسنامه‌یا مروژی دناؤ فی کهونی پان
 و فرهدا نکات. سه‌رده‌ریی دگه‌ل هه‌ستین شاعران و هه‌لو‌هسته‌یین
 ده‌سته‌لاتار و داگیرکه‌ران نکات، خوه دانه‌یلته دناؤ کوورتییا
 مروژینییا مروژیدا، کا چه‌وا ل نور ته‌وه‌ری خوه دزفیریت و دارده‌ستی
 سروشتی و هیزیه. دووانییا ژین و مرئی، چوون و هاتئی، جزوور و
 نه‌به‌نده‌ییی دئخته دناقه‌را نال و بزمارژین نالیه‌نده‌کی هزرکه‌ر و
 مایته‌که‌ردا. هه‌رچه‌نده فه‌ره هه‌لبه‌ست ب زمانئ سه‌ره‌کی به‌یته
 خواندن، چوونکو پاچه‌کرنا ویی هه‌لبه‌ستی و ده‌رگیژی ویی هه‌ردووان
 دئخته د نالوژییه‌کا نه‌چا‌فه‌ریکریدا. لی من د فی وه‌رگیژانیدا بی
 هه‌ولدا‌ی کو سیمایین روخسار و ناهه‌روکا فی هه‌لبه‌ستی نه‌هنته ژ
 ده‌ستدان و په‌راویژ بو وان په‌یف و تیرمین گه‌له‌ک ژ رامانه‌کی هه‌ین
 داناینه و نامازه ب وان په‌یفان ژئی داینه بین کو ل شوینا منه‌ه‌ک
 په‌یفین عه‌ره‌بی هاتینه دانان بیی کو رامانا وان ناکامه‌کی بکه‌ته سه‌ر
 وینه و ناهه‌روکا شعری. هیفیدارم تامه‌کی ژئی وه‌رگن، مینا چیژا
 هه‌لبه‌ستین کوردی بیت.

وه‌رگن

